Êzîdî kî ne?

Who are the Ezidis?

Ezidi

Êzîdî kî ne?

Who are the Ezidis?

Written by Khero Abas

Ezidi
Queensland, Australia

http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/
You are free to make commercial use of this work. You may adapt and add to this work. You must keep the copyright and credits for authors, illustrators, etc.

Translation done by Hassan Ali Ibrahim

Xêro bi eslê xwe xelkê gundê Tilbanatê yê Şingalê ye û di sala 1974ê de ji dayik bûye.

Khero is originally from Tilbanat village, Sinjar, Iraq and was born in 1974.

Xêro li sala 1992 de ji Enstîtuya Mamosteyan li Şingalê derjû û dîsa li Iraqê mamostetiya kurdî kir.

Khero graduated in 1992 from Teachers' Institute in Sinjar, and taught Kurdish back in Iraq.

Malbata Xêro ji 5 kesan pêk tê û ew di Adara 2023-an de hat Avusturalya.

Khero's family consists of 5 members, and arrived in Australia in March 2023.

Khero niha ji ber fêrbûna Îngilîzî diçe dersa TAFE.

Khero is currently attending TAFE class to learn English.

Êzîdî kî ne?	Who are the Ezidis?
Êzidîtî ol, netewe û ziman e.	Ezidi is a religion, ethnicity and language.
Zimanê Êzdiyan Êzdi ye.	The Ezidi language is Ezidi.
Êzdî ola herî kevn a cîhanê ye, êzdî yek j gelên bi yekbûna Xwedê bawer kirine.	Ezidi is the oldest religion in the world, and Ezidis are the first people to believe in the oneness of God.

Êzidiyan baweriya xwe bi melaike tînin.	Ezidis believe in angels.
Êzdiyan rojê sê dua dikin.	Ezidis have three prayers a day.
Salê sê rojan rojî digirin.	They fast three days a year.
Pênc jêjn wan ên fermî hene.	They have five official feasts/Eid.

Du pirtûkên wan hene, ya yekem Mûşefa Rehş e û ya dudwêjî.

They have two books, the first is the Mushaf Rahsh, and the second is Jalwah.

Perestgeheke êzîdiyan heye, ew jî Laliş e, ku li bakurê Iraqê.

The Ezidis have one temple, which is Lalsh, located in northern Iraq.

Ye kesên ku herî zêde rastî jenosîdê hatine.

The Ezidis are the people who love peace the most, but they are the people most subjected to genocide.

Û rastî 74 jenosîd hatine, ku ya tali di 3/8/2014 de rû daye.

They have been subjected to 74 genocides, the last of which occurred on 8/3/2014.

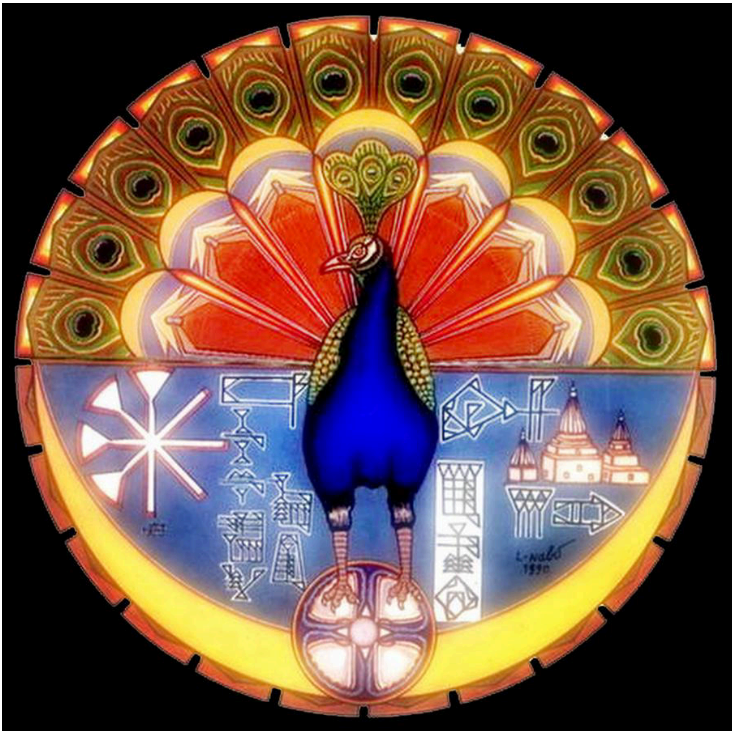

Yekxwedayîtî

Êzdiyan bi yek Xweda dinya afirandiye û lênêrîna wê spartiye heft pîrozan, ku serekê wan **Tawûsê Melek** e, bawer dikin.

Monotheism

Ezidis believe in one God, who created the world and entrusted its care to seven holy beings, the chief of whom is **Tawûsê Melek** (the Peacock Angel).

Tawûsê Melek

Di baweriya Êzdiyatiyê de navend e û carinan ji aliyê kesên derve ve şaş tê fehmkirin.

Tawûsê Melek weke heyînekî xêrxwaz di afirandina dinyayê de roleke sereke heye û bi ronahî û qenciyê ve girêdayî ye tê dîtin.

The Peacock Angel

This figure is central to Ezidi faith and is sometimes mis-understood by outsiders.

The Peacock Angel is seen as a benevolent being who plays a key role in the world's creation and is associated with light and goodness.

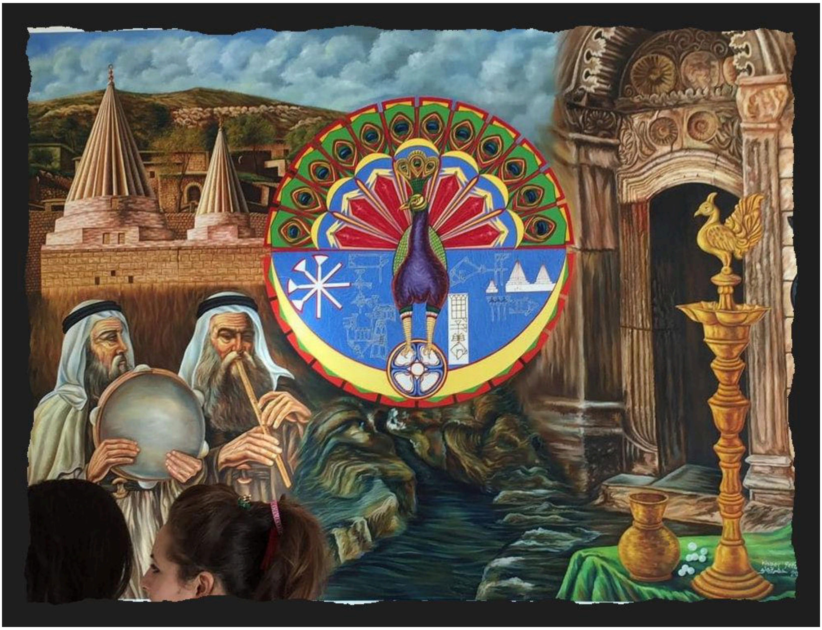

Kevneşopiya/ teqalidên Devî	**Oral Tradition**
Bihtra zanîna ola Êzdiyatiyê bi devî bi riya îlahiyan, çîrok û hînkirinê derbas dibe.	Much of Ezidi religious practice and knowledge is passed down orally through hymns, stories, and teachings.

Metnên nivîskî kêm in, û civak girîngiyek mezin dide rola rêberên olî û veguhestina kevneşopan bi riya malbatan.

There are few written texts, and the community places great importance on the role of religious leaders and the transmission of traditions through families.

Kiryarên Olî

Êzdi xwedan ayînên bêhempa/ tiqosa ne, di nav wan de pîrozkirina cejnên wekî **Çarşema Sor** (Roja Sersalê) û ziyaretên hecê j cihê xwe yê herî pîroz, perestgeha Lalişê li bakurê Iraqê.

Religious Practices

Ezidis have unique rituals, including the celebration of holidays such as **Çarşema Sor** (New Year's Day) and pilgrimages to their most sacred site, the Lalish temple in northern Iraq.

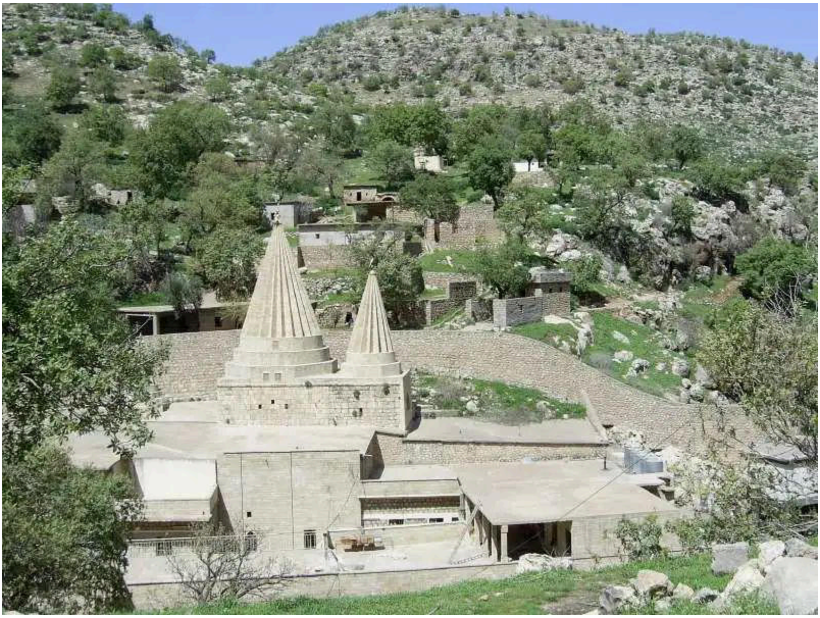

Geliyê Lalişê weke erdekî pîroz tê dîtin ku kesayetên girîng ên olî lê hatine veşartin.

The Lalish valley is considered a holy land where important religious figures are buried.

Zulm

Di dîrokê de, êzîdî ji ber baweriyên xwe yên olî rûbirûyê pêlên çewsandinê bûne, xaseten ji aliyê komên tundrew ên kiryarên wan xelet fêm kirine an jî xelet dane xuyakirin.

Persecution

Historically, Ezidis have faced waves of persecution due to their religious beliefs, particularly from extremist groups who have misunderstood or misrepresented their practices.

Êrîşa herî dawî û wêranker di sala 2014’an de pêk hat, dema ku DAIŞ’ê hemleyeke qirkirinê li dijî Êzidiyan li Şengalê da destpêkirin û di encamê de komkujî, revandin û koçberkirina civakê pêk hat.

The most recent and devastating attack occurred in 2014, when ISIS launched a genocidal campaign against the Ezidis in Sinjar, resulting in mass killings, kidnappings, and displacement of the community.

Struktura Civakê	**Community Structure**
Civaka Êzidî ji aliyê lîderên olî yên weke Mîr (mîr) û Baba Şêx (serokê rûhanî) ve tê birêvebirin.	The Ezidi society is hierarchical and is led by religious leaders such as the Mir (prince) and the Baba Sheikh (spiritual leader).
Di hemi demê de ew pi nidame tebeqata di cin.	They also follow a caste system.

Ji ber jenosîda DAIŞ’ê ya sala 2014’an, gelek Êzidî koçber bûn, û beşeke mezin ji civakê niha li kampên koçberên navxweyî dijîn an jî li welatên weke Almanya, Awustralya û Kanadayê bi cih bûne.

Due to the 2014 ISIS genocide, many Ezidis were displaced, and a large portion of the community now lives in camps for internally displaced persons (IDPs) or has resettled in countries like Germany, Australia, and Canada.

Êzidiyan tevî zehmetiyên ku rû bi rû mane jî ji bo parastina çand û baweriya xwe dixebitin.

The Ezidis are working to preserve their culture and faith despite the challenges they have faced.

Pirsên Gotûbêj
Questions for Discussion

1: Sê baweriyên cuda yên Êzdiyatiyê
çi ne?
What are three different Ezidi beliefs?

2. Baweriya Êzdiyatiyê ya herî girîng
çi ye?
What is the most important Ezidi belief?

3: Êzdî her yek roj çend caran dua dikin?
How many times do Ezidis pray each day?

4: Êzdî her sal çend rojan rojiyê digirin?
How many days do Ezidis fast each year?

5: Merasîm û cejnên olî Êzidiya herî
girîng çi ne?
What are the most important Ezidi religious ceremonies and festivals?

6: Çi tiştên tirsnak bûn di sala 2014an de hat serê gelê Êzidî?
What were the terrible things that happened to the Ezidi people in 2014?

Made with Bloom®